

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/245326,Uroczyste-obchody-82-rocznicy-operacji-Ostra-Brama-Uroczystosci-na-cmentarzu-w-K.html>
23.07.2026, 10:38

Uroczyste obchody 82. rocznicy operacji „Ostra Brama”. Uroczystości na cmentarzu w Kalwarii Wileńskiej oraz Krawczunach – 13 lipca 2026

Dnia 13 lipca 2026 r. w Kalwarii Wileńskiej oraz Krawczunach odbyły się uroczystości związane z kolejną rocznicą operacji „Ostra Brama”.

14.07.2026

W imieniu Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, kwiaty złożył dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku dr hab. Krzysztof Sychowicz. W uroczystościach udział wzięli m.in. podsekretarz stanu w KPRP Agnieszka Jędrzak, prezes Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej kpt. Janusz Komorowski, prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do PE Waldemar Tomaszewski, Konsul RP w Wilnie Dariusz Wiśniewski, przedstawiciele władz litewskich, samorządów, instytucji oraz organizacji polskich działających na Litwie.

Najpierw na cmentarzu w Kalwarii Wileńskiej złożono kwiaty oraz zapalono znicze na zbiorowej mogile żołnierzy Armii Krajowej w Kalwarii Wileńskiej. Następnie pod pomnikiem w Krawczunach uroczystości rozpoczęły się mszą świętą za poległych, a następnie złożono kwiaty przed pomnikiem upamiętniającym bitwę pod Krawczunami. Oficjalna część wydarzenia zakończyła się apelem pamięci.

* * *

Operacja „Ostra Brama” stanowiła część akcji „Burza”, która zakładała samodzielne wyzwolenie przez Armię Krajową okupowanych ziem polskich przed wkroczeniem Armii Czerwonej. Rozpoczęła się w nocy z 6 na 7 lipca 1944 roku. Oprócz piechoty i artylerii w sile około 17 tys. żołnierzy Niemcy wprowadzili tam do walki broń pancerną i siły lotnicze. Okręgi wileński i nowogródzki AK przeciwstawiły im około 10 tys. żołnierzy, wyłącznie piechoty i kawalerii.

Mimo dużej przewagi wroga, Polakom udało się wyzwolić znaczną część Wilna. Do 13 lipca, już we współdziałaniu z wojskami sowieckimi, całe miasto zostało oczyszczone z Niemców. Na Górze Zamkowej żołnierze AK wywiesili biało-czerwoną flagę, jednak już po kilku godzinach została ona zerwana przez żołnierzy sowieckich, którzy wywiesili czerwony sztandar. Później dowództwo i żołnierze AK zostali rozbrojeni; większość z nich trafiła do więzień lub została zesłana na Syberię.

Po zdobyciu Wilna przez polskie oddziały część sił niemieckich, ok. 3 tys. żołnierzy pod dowództwem gen. Reinera Stahela, w przeddzień zakończenia walk wyszło z miasta. Żołnierze Armii Krajowej zablokowali im drogę ucieczki i w bitwie pod Krawczunami Niemcy ponieśli porażkę i duże straty – zginęło ok. 1 tys. żołnierzy Wehrmachtu. W walce zginęło 79 Polaków i legendarny dowódca I Brygady Wileńskiej AK kpt. Czesław Grombaczewski „Jurand”. Było to największe starcie stoczone przez polskie jednostki podczas operacji „Ostra Brama”.

Armia Krajowa

Uroczystości